

Manifest från Fjärde internationalen om upplösningen av Komintern

(12 juni 1943)

[Från Fourth International, volym IV, nr 7, juli 1943, sid 195-199. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Med anledning av att dess mördare Stalin har begravt Tredje internationalen riktar sig Fjärde internationalen till världens arbetare, och i synnerhet till de som har tillhört Komintern.

Medlemmar i de kommunistiska partierna! Ni trodde att Komintern tillhörde er, ni offrade era liv för den men hade ingen talan när dess öde avgjordes. Bara detta enda faktum borde göra det klart att Komintern inte varit er överhuvudtaget, att er hängivelse riktades åt fel håll, att Stalin och hans marionetter har förrått er. Den 22 maj offentliggjorde Kominterns presidium sin resolution om att upplösa Komintern – offentliggjorde den för att ställa er inför fullbordat faktum. Mindre än tre veckor senare, den 10 juni, tillkännagav presidiet, med ett språk som en affärsinnehavare som gått i konkurs, utnämningen av en fyrmannakommitté ”för att avsluta angelägenheterna, upplösa Kommunistiska internationalens organ och skaffa undan dess personal och egendom.” Med vems bemyndigande upplöstes Komintern? Under de få dagarna mellan 22 maj och 10 juni hade en lång rad kommunistiska partier till synes godkänt resolutionen om upplösning. Vem var det som egentligen godkände den? De så kallade centralkommittéer som hade handplockats av Stalin och hans presidium, men medlemmarna tillfrågades inte ens. Bland de partier som räknas upp att ha godkänt resolutionen finns partierna i Tyskland och det ockuperade Europa. Men vilka kan påstå sig tala för dem på tre veckor, förutom några få degenererade byråkrater som bor i Moskva? Det byråkratiska sättet att upplösa Komintern visar vad den egentligen har varit i nästan två årtionden – ett totalitärt verktyg i händerna på en klick som är främmande för världsproletariatets intressen.

Kominterns sista handling var typiskt nog ett våldsamt angrepp på den proletära internationalismen. Varenda skäl som resolutionen anger för upplösningen är helt igenom reaktionärt.

Varför Komintern bildades

I ett försök att dölja den avgrund som skiljer Lenins och Trotskijs Komintern från det staliniserade Komintern är resolutionen tyst om varför internationalen ursprungligen grundades. Den säger bara att internationalen ”grundades 1919 som ett resultat av att den överväldigande majoriteten av förkrigstidens arbetarpartier hade brutit samman politiskt”. Men den vågar inte med ett enda ord påminna om vad detta politiska sammanbrott faktiskt bestod av: att Andra internationalens partier stödde kriget och sina ”egna” kapitalistiska regeringar. Kominterns partier har på samma sätt blivit anhängare till de kapitalistiska regeringarna och deras krig, och har gjort grundandet av Fjärde internationalen nödvändigt av exakt samma orsaker som låg bakom skapandet av Tredje internationalen. Kominterns sista resolution förvränger Tredje internationalens ursprung för att dölja Fjärde internationalens historiska nödvändighet.

Av samma skäl förvränger resolutionen Kominterns mål under Lenin och Trotskij, och säger att dess ”historiska roll” bestod ”av att upprätthålla arbetarrörelsens principer” och hjälpa ”den proletära förtruppen” i ett ”antal” länder att arbeta för att ”försvara sina ekonomiska och politiska intressen och för kampen mot fascismen och kriget.” Socialismen, kapitalismen eller klasskampen nämns inte ens i resolutionen. Jämför det med Kommunistiska internationalens plattform som antogs vid dess grundningskongress 1919, och som slog fast att dess syfte var ”erövring av den politiska makten” med hjälp av ”proletariatets diktatur” för ”bourgeoisens expropriation och produktionens socialisering”. Likaså säger första paragrafen i Kommunistiska internationalens

stadgar, som antogs vid den andra kongressen 1920:

Det nya internationella arbetarförbundet har skapats för att organisera gemensamma aktioner av proletärerna i de olika länderna, vilka sträva efter ett enda mål: kapitalismens störtande, införandet av proletär diktatur och grundandet av en internationell sovjetrepublik för klassernas fullständiga avskaffande och socialismens förverkligande, så som det första stadiet av det kommunistiska samhället.

Alla dokument från Kommunistiska internationalsens fyra första kongresser – en varje år från 1919 till 1922 – uttrycks på liknande sätt i klingande ord, ty internationalen under Lenin och Trotskij följde direkt Marx' och Engels' Kommunistiska manifestets traditioner, som stolt förkunnade att ”kommunisterna försmår att hemlighålla sina åsikter och avsikter.” Precis som alla stalinistiska dokument tillhör Stalins resolution om upplösning en helt annan tradition, som till sin anda och sitt språk är helt främmande allt det som är revolutionärt.

I ljuset av Lenins och Trotskij's Kominterns verkliga ursprung och internationalistiska mål kan man tydligt se hur felaktigt och reaktionärt den stalinistiska resolutionens påstående är att arbetarna inte längre behöver någon international. Redan 1848 härledde Marx och Engels behovet av internationalen utifrån det faktum att det borgerliga samhället till sin omfattning var världsomfattande, och att det krävdes en internationell proletär revolution för att störta det och ersätta det med ett socialistiskt samhälle. Ännu mer konkret förkunnade Lenin och Trotskij behovet av en international som inte bara skulle vara summan av nationella partier utan ett enda världsparti med sektioner överallt. Långt från att vara ett argument mot internationalismen var ekonomins och arbetarrörelsens ojämna utveckling i de olika länderna ett av de viktigaste skälen som Lenin och Trotskij framhöll för att bilda Tredje internationalen. De upphörde aldrig att betona det ömsesidiga behov som proletariatet i de utvecklade länderna och folken i kolonierna har av varandra – arbetarna i Storbritannien och massorna i Indien, proletariatet i USA och de arbetande i Latinamerika, etc – i sin gemensamma kamp mot de imperialistiska pamparna.

Det är mot denna sekelgamla marxistiska princip som den stalinistiska resolutionen förkunnar att ”de stora skillnaderna hos den väg som den historiska utvecklingen tar i världens olika länder” och ”skillnaden i deras sociala och politiska utvecklingsnivå och -takt” skapar så ”olika problem” att lösningen av dem ”via någon sorts internationellt centrum skulle stöta på oöverstigliga hinder”. Om dessa argument stämmer, och eftersom i grund och botten samma omständigheter rådde 1919, då borde internationalen aldrig ha bildats. Men vartenda ord är felaktigt.

Resolutionen staplar den ena lögnen på den andra och hävdar att internationalen behövdes under ”arbetarrörelsens första stadier, men har blivit överspelad av denna rörelsens tillväxt” och att upplösningen ”tar hänsyn till de kommunistiska partiernas och deras ledande kadrers tillväxt och politiska mognad i de olika länderna”. Vilket fruktansvärt skämt! Ingen utom klassfienden drömde om att upplösa internationalen när den verkligen stod på sin höjdpunkt 1922 och uppgick till många miljoner medlemmar i den kapitalistiska världen, med ett flertal masspartier i Tyskland, Bulgarien, Tjeckoslovakien, Skandinavien, Polen, Jugoslavien, Frankrike, etc. Nu då dessa partier har krossats som ett resultat av Stalins felaktiga politik, när de få partier som fortfarande existerar har förvandlats till maktlösa marionetter där Kreml håller i trådarna, då kallas detta ”politisk mognad”! Den värsta satiriker kunde inte ha hittat på en mer grotesk formulering.

Stalin beordrar sina legoprofessorer att försköna hans brott med hjälp av ”marxismens” historiska föregångare. Men inte ens de kan trolla fram ett ”citat” från Lenin för att rättfärdiga upplösningen. Lenin stod för att förfallna internationaler skulle begravas genom att omedelbart bygga nya. Uppenbarligen i förhoppningen att färre arbetare kommer att känna till fakta om en tidigare ”föregångare” återoppar resolutionen ”den store Marx' exempel”, som upplöste Första internationalen ”som ett resultat av den mognande situationen som skapade nationella proletära masspartier.” Det enda sanna

i denna lögn är att Första internationalen upplöstes 1876. Marx, Engels och de övriga revolutionära ledarna tvingades upplösa Första internationalen eftersom den hade lidit ett dödligt nederlag: den objektiva situation som uppstod sedan Pariskommen hade krossats hade förklarat den, och den interna kampen med anarkister och äventyrspolitiska element hotade den med förfall. Den upplöstes dessutom inte under en epok som den nuvarande, då världsrevolutionen står på dagordningen, utan på 1870-talet, vid en tidpunkt då den fortfarande växande kapitalismen fortfarande kunde se fram mot en fortsatt utveckling, och den socialistiska rörelsen på motsvarande sätt hade tid för att omgruppera sina styrkor. Inte heller framställde Första internationalens ledare upplösningen som en seger, utan kallade den ärligt för ett nederlag. Den lämnade scenen slagen men inte degenererad, med sin fana obefläckad och sina historiska lärdomar som en inspiration för världens arbetare. Långt från att förneka internationalismen som Stalin gör, började Marx och Engels genast att samla ihop styrkor för att bygga en ny international – en uppgift som deras anhängare hade genomfört inom 13 år. Det finns ingen som helst likhet mellan Första internationalens rena död och den försenade begravningen av Tredje internationalens stinkande lik.

Den verkliga jämförelsen med Stalins handling är Andra internationalens skamliga död i augusti 1914. På samma sätt som det imperialistiska världskriget var ett avgörande test för Andra internationalen, har detta krig varit ett eldprov för Komintern. Stalins förebild är inte Marx eller Lenin utan Andra internationalens bankrutta ledare, Kautsky, Plechanov och de andra. Parallellen är oundviklig. Den ”politiska mognad” som Komintern påstås ha är samma sorts politiska ruttenhet som uppvisades av Andra internationalens ledare, som Lenin kallade ”socialchauvinister” – socialister i ord, chauvinister i handling. Precis som socialchauvinisterna låtsades se en grundläggande principiell skillnad mellan de krigförande lägren 1914, hävdar den stalinistiska resolutionen om upplösning att det finns ”en djup skiljelinje” mellan de nuvarande krigförande imperialistiska lägren, och ålägger arbetarna i det engelsk-amerikanska blocket ”den heliga plikten” om ”nationell enhet” – det vill säga att överge klasskampen.

Att detta förräderi mot arbetarklassens intressen är lika djupt som Andra internationalens döljs i många revolutionärt sinnade arbetares ögon av att stalinismen beskriver det som ett sätt att försvara Sovjetunionen. Dessa arbetare, som har väckts till medvetande av Kominterns upplösning, måste nu eftertänksamt på nytt tänka igenom de grundläggande frågor som det handlar om.

Hur Sovjetunionen ska försvaras

Fjärde internationalen står för ett ovillkorligt försvar av Sovjetunionen. Trots det förfall som byråkratin i Kreml har tillfogat Sovjetunionen har det kvar den grund av nationaliserad egendom som skapades av oktoberrevolutionen. Denna den första framgångsrika proletära revolutionens kvarvarande erövring måste försvaras av alla arbetare. Men ett verkligt försvar av Sovjetunionen kräver helt andra metoder än den felaktiga linje som sedan 1924 har drivits av byråkratin i Kreml.

Varje seriös arbetare måste lära sig förstå vad som har hänt med Sovjetunionen och Komintern efter Lenins död. Först då kommer de att helt och fullt inse den grundläggande skillnaden mellan Lenins sätt att försvara Sovjetunionen och Stalins felaktiga metod, som gjorde det möjligt för Hitler att invadera Sovjet, ödelägga dess rikaste områden, mörda blomman av dess manliga befolkning och (även om Hitler skulle misslyckas) lämna vägen öppen för de ”demokratiska” imperialisterna att gå ännu längre mot att återinföra det privata ägandet, antingen med ”fredliga” eller krigiska medel.

När Andra internationalen förenade sig med krigshetsarna i augusti 1914 förkunnade Lenin och hans medarbetare omedelbart att den var död som revolutionärt organ och att det behövdes en ny, Tredje international. Den nya internationalens program utarbetades under krigsåren, och det var med detta program som oktoberrevolutionen segrade. Bolsjevikerna insåg att denna seger bara var världsrevolutionens första länk. Utan fler segerrika proletära revolutioner skulle Sovjetunionen inte i all oändlighet kunna vidmakthålla sig i en kapitalistisk inringning. Därav ”Deklarationen om det

arbetande och utsugna folkets rättigheter”, som var Sovjetunionens stadga (tills den 1936 ersattes av den stalinistiska ”konstitutionen”) och som slog fast att den nya regimens ”grundläggande uppgift” var att ”upprätta en socialistisk organisation av samhället och att socialismen skall segra i alla länder”. Det var Lenins sätt att försvara Sovjetunionen. Ett oundgängligt verktyg för denna internationella uppgift var Tredje internationalen, som officiellt grundades i mars 1919.

Skoningslös kamp mot alla kapitalister och deras reformistiska företrädare, deras fred och deras krig, mot deras ”demokrati” och deras förtryck, för ett revolutionärt störtande av alla kapitalistiska regimer och att de ersätts av proletarietets diktatur och Sovjetrepublikernas världsfederation – det var i korthet Tredje internationalens program under Lenin och Trotskij. Dess fyra första kongresser mellan 1919 och 1922 samlade den revolutionära generalstaben från hela världen. Den revolutionära offensiv som den ledde gjorde nästan slut på det kapitalistiska systemet i hela Europa – det vittnar de kapitalistiska ledarnas memoarer om, som i efterhand har erkänt hur nära det var att de överväldigades av det proletära upproret. Denna revolutionsvåg räddade den unga sovjetrepubliken.

Men med hjälp av reformisterna inom arbetarrörelsen kastade kapitalisterna 1923 tillfälligt tillbaka den revolutionära vågen. Och innan nästa våg började hade det revolutionära vapnet, den Tredje internationalen, lamslagits och blivit oanvändbart.

Den stalinistiska byråkratin

Den lamslogs av byråkratin som uppstod i Sovjetunionen. Sovjetbyråkratin liknade arbetarbyråkratin i den kapitalistiska världen med sin högre levnadsstandard och andra speciella privilegier gentemot arbetarna, sin konservatism, rädsla och misstro mot arbetarna. Dess uppgång och erövring av makten kan delvis tillskrivas den ekonomiska och kulturella efterblivenhet och den fattigdom som existerade i det övervägande jordbruksland som ärvts från tsarismen. Men framförallt fick byråkratin som den ville på grund av att revolutionen i Europa misslyckades. Som en följd av det isolerades den första arbetarstaten i en kapitalistisk inringning, och under denna isolering och utmattade av årtal av blodigt imperialistiskt och inbördeskrig, lät de ryska arbetarna makten glida över i händerna på en byråkrati vars talesman blev Stalin. Byråkratin befäste sig genom att krossa de demokratiska verktygen – partiet, sovjeterna, fackföreningarna – och bara lämna kvar karikatyrer som ligger helt i händerna på Stalin och hans klick.

Byråkratin förvanskade och reviderade Lenins teorier, framförallt angående oktoberrevolutionens internationella natur. I Lenins teori utgjorde det socialistiska uppbygget i Ryssland och socialistiska revolutioner på andra ställen delar i en organisk helhet. I dess ställe förespråkade Stalin teorin om ”socialism i ett land”, och hävdade att det gick att bygga ett isolerat socialistiskt samhälle i Ryssland utan hjälp av socialistiska revolutioner på andra ställen – en teori som innebär ett förkastande av den proletära internationalismen.

Som tur är för mänsklighetens framtid försvarades bolsjevismen. Trotskij var Lenins främsta medarbetare, och han ledde Vänsteroppositionen i det ryska bolsjevikpartiet och Komintern som kämpade mot byråkratin.

Vänsteroppositionen varnade för att den stalinistiska byråkratin höll på att omvandla Komintern från en organisation för världsrevolutionen till ett verktyg enbart för Kremles utrikespolitik, bara en gränsvakt för Sovjetunionen. Inte heller skulle det stanna där. Ur byråkratin bristande tilltro till den internationella arbetarklassens förmåga att göra en internationell revolution var det bara ett steg till att förlora tilltron till världsproletariatets förmåga att försvara Sovjetunionen.

I ljuset av upplösningen av Komintern bör de arbetare som har tillhört den begrunda Trotskij's profetiska ord från 1928, som han skrev som svar på Stalins teori om ”socialism i ett land”: ”Om våra inre svårigheter, hinder och motsättningar, som i grund och botten återspeglar motsättningarna i världen, kan lösas med enbart 'vår revolutions inre krafter' utan att beträda 'den proletära världs-

revolutionens arena', då är Internationalen delvis ett stöd och delvis en prydnad, vars kongresser kan sammankallas vart fjärde år, vart tionde år, eller kanske inte alls.”*

Den staliniserade Tredje internationalens historia handlar om oavbrutna katastrofer som begåtts mot den internationella arbetarklassen. Vi kan här bara räkna upp de mest fruktansvärda milstolparna i Stalins felaktiga politik.

1925-1927 ägde den stora kinesiska revolutionen rum och gick framåt med stora segrar över imperialisterna och deras inhemska marionetter. Dess verkliga styrka kom från arbetarna och bönderna som gjorde uppror mot alla utsugare, både inhemska och imperialistiska. Stalin ville försvaga imperialismen men beordrade, med sin typiska bristande tilltro till massorna, det kinesiska kommunistpartiet att underordna sig under det borgerliga Guomindang som leddes av Chiang Kai-shek. Chiang stod närmare imperialismen än de kinesiska massorna eller Sovjetunionen, och slöt 1927 en överenskommelse med imperialisterna och kunde genomföra en blodig utrotning av de stridbara arbetare och bönder som hade avväpnats av Stalins stöd till Chiang.

I England försökte Stalin luta sig på fackbyråkraterna, med vilka han bildade den angloriska kommittén mellan de två ländernas fackföreningsbyråkratier. På så sätt kunde de brittiska arbetarbyråkraterna gömma sig bakom den ryska revolutionens prestige, och det vid en tidpunkt då det brittiska proletariatet reste sig i en kamp vars höjdpunkt var den brittiska generalstrejken 1926. Genom att använda den angloriska kommittén som en sköld mot arbetarnas vrede kunde de brittiska fackbyråkraterna förråda generalstrejken. Till och med då vidhöll Stalin att den angloriska kommittén skulle upprätthållas. När den besegrade brittiska arbetarklassen kort därefter försjönk i passivitet övergav de brittiska fackbyråkraterna kommittén som hade fyllt sina kontrarevolutionära syften.

I Tyskland gjorde sig Stalin skyldig till det mest fruktansvärda nederlaget av alla. Här tog sig hans bristande tilltro till arbetarna en ”ultravänsteristisk” form, med början 1929. Han lanserade sin teori om ”socialfascism” och kallade det socialdemokratiska partiet och fackföreningarna som det ledde för fascismens ”tvillingar”, och därmed ”socialfascistiska”. Denna teori förnekade att det gick att förena de socialdemokratiskt ledda arbetarorganisationerna och de organisationer som leddes av kommunistpartiet i gemensam kamp mot de framväxande nazisterna. Denna pseudoradikala teori krävde att alla arbetare först måste underkasta sig kommunistpartiets ledning, och ledde i själva verket till splittring och passivitet. Den aktuella uppgiften, påminde Trotskij om, var att kräva en antinazistisk enhetsfront mellan de kommunistiska och socialdemokratiska partierna. Om de socialdemokratiska ledarna vägrade så skulle de avslöjas inför sina egna medlemmar, som då skulle vända sig till kommunistpartiet. På grund av detta råd kallades även Trotskij för ”socialfascist” och den stalinistiska ledningen vidhöll sin katastrofala inriktning. Bara tack vare denna felaktiga politik lyckades Hitler ta över landet 1933. Den stalinistiska ledningen kapitulerade för Hitler, och försökte trots sina sex miljoner anhängare inte ens slå ett sådant slag som de socialistiska arbetarna i Wien riktade mot Dollfuss ett år senare.

Katastrofen i Tyskland visade att stalinismen hade förstört Tredje internationalen bortom all räddning. Trots att Vänsteroppositionen som leddes av Trotskij på ett byråkratiskt sätt hade uteslutits från Komintern, hade den fram tills dess varit för att återvända till Tredje internationalen och reformera den. Nu blev det absolut nödvändigt att utropa behovet av en ny, Fjärde international. Under de följande fem åren samlade rörelsen sina styrkor, och 1938 höll Fjärde internationalen sin grundningskongress i Paris.

Komintern såld till imperialismen

De nederlag som den stalinistiska Tredje internationalen har orsakat sedan 1933 har visat att det var rätt att bilda Fjärde internationalen. Medan Stalin dessförinnan hade slutit opportunistiska pakter

* Ur *Tredje internationalen efter Lenin*, på marxistarkiv.se, s 42 – öa.

med den kinesiska borgarklassen, den brittiska fackbyråkratin etc, så eftersträvade han nu allianser med de imperialistiska länderna. Stalinismen utvecklades från att sakna tilltro till arbetarnas förmåga till att medvetet förråda dem.

Det ena öppna förräderiet efter det andra inleddes med Stalin-Lavalpakten i maj 1935. I sin strävan att uppfylla denna pakt genom direkt militärt samarbete och liknande pakter med Storbritannien och andra "demokratier", försökte Stalin ställa in sig hos dem genom att visa hur användbar Komintern kunde vara för kapitalisterna. Efter ett uppehåll på sju år sammankallade han dess sjunde (och sista) kongress i augusti 1935, som beordrade de kommunistiska partierna att gå in i Folkfronter – bara namnet var nytt, klassarbetspolitiken och regeringskoalitionerna var en politik som revolutionärer alltid har brännmärkt som förräderi mot arbetarklassen.

Frukten av denna politik visade sig snart. I Frankrike röstade kommunistpartiets deputerade för den kapitalistiska regeringens militärbudget – just den aktion från de tyska socialdemokraternas deputerade den 4 augusti 1914 som Lenin hade stämplat som Andra internationalens dödsdom. Den stalinistiska ledningen hjälpte öppet till att knäcka de berömda sittstrejkerna i juni 1936 – ett revolutionärt uppror som skulle öppnat vägen mot en proletär revolution – och det var Thorez som yttrade den klassiska förräddarformuleringen: "Kamrater, vi måste veta när man ska avbryta en strejk." Stalinisterna förkunnade att den franska borgerliga staten var en verklig vän till Sovjetunionen, och gjorde det möjligt för den att krossa arbetarrörelsen just genom att stalinisterna hade framställt den som arbetarnas vän.

I Spanien, där inbördeskriget hade börjat i juli 1936 och arbetarna slog tillbaka, inte bara på slagfältet utan också genom att inleda en socialistisk revolution, visade stalinismen öppet sin kontra-revolutionära karaktär. För att visa sin användbarhet för "demokratierna" utsåg Stalin sig till privategendomens väktare i Spanien. I utbyte mot lite vapen till lojalisterna framtvungade Stalin politiska eftergifter som gav det spanska kommunistpartiet och GPU rätt att krossa fabrikskommittéerna, bondekollektiven i Aragon och Katalonien, mörda hundratals trotskister, anarkister och socialistiska kämpar, och upprätta en regering under Negrin som var tillräckligt "respektabel" för att godkännas av "demokratierna". Men förtrycket av den spanska revolutionen bröt ner arbetarnas och böndernas och de lojalistiska arméernas moral samtidigt som det inte gav några vapen från "demokratierna". På så sätt underlättade Stalin Francos seger.

Inte heller innebar dessa förräderier att Stalin uppnådde sitt mål. Trots allt hans krypande undvek Storbritannien att sluta en militärallians. Stalin-Lavalpakten fullbordades aldrig med militära diskussioner och blev till slut bara tomma ord. Således misslyckades och kollapsade Stalins politik att fjäska för "demokratierna" mellan 1935 och 1939. Då våldförde sig Stalin på världsproletariatets antifascistiska stämningar och försökte ställa in sig hos Hitler.

Stalin-Hitlerpakten förde Komintern till nya djup av förfall. Kominterns tjänster såldes till Hitler tillsammans med spannmål och olja. Komintern brännmärkte sina motståndare som "imperialister" och "krigshetsare" medan Stalins budskap till Ribbentrop i december 1939 hyllade alliansen mellan Hitler och Stalin såsom varande "befäst med blod", förmodligen det blod som flöt under deras gemensamma delning av Polen. Denna period i Kominterns liv karakteriseras till fullest av det amerikanska kommunistpartiets paroll – "jänkarna kommer inte" – en defaitistisk politik som inte var revolutionär. Blind för den verkliga händelseutvecklingen smickrade Kremlbyråkratin nazisterna, och Molotov förkunnade att "ett starkt Tyskland är ett oundgängligt villkor för en varaktig fred i Europa."

Denna avskyvärda politik föll i sin tur samman den 22 juni 1941, när Hitler efter att ha fullbordat erövringen av kontinenten själv kunde välja tidpunkten för att invadera Sovjetunionen. Dagen innan smädade den stalinistiska pressen "krigshetsarna" som spred "rykten" om en överhängande nazistisk invasion.

Över en natt blev Kremls marionetter återigen anhängare till "demokratierna".

Sådan är Stalins och hans Kominterns obestriddliga meritlista. Denna felaktiga politik orsakade Sovjetunionens svåra belägenhet. Även om Hitler har besegrats kommer det av nazistisk invasion åderlåtna och utarmade Sovjet ändå att ställas inför sina kapitalistiska "allierade" som inte är mindre motståndare till nationaliserad egendom än Hitler.

Under sitt förfall har byråkratin i Kreml hårdnat till en förstenad kast som är skild från det ryska och världsproletariatets intressen. För den finns ingen återvändo till Lenins metod. Byråkratin skulle bli ett av de första offren för en framgångsrik revolution i Europa, ty när det sovjetiska proletariatet slipper rädslan för invasion och får stöd från nya arbetarstater kommer det inte längre att tolerera den totalitära byråkratin. Kreml kommer in i det sista att försöka driva sin politik att uppvakta och anpassa sig till imperialisterna.

Det är innebörden i Kominterns upplösning. Det är bara den sista delen av Kremls eftergifter till den kapitalistiska världen. I England, USA, Australien, Kanada, etc har de kommunistiska partierna blivit de mest fanatiska strejkbrytarna. I Indien har stalinisterna öppet spelat rollen som verktyg åt den brittiska imperialismen under förtrycket av de indiska massornas uppror. Den stalinistiska propagandan gör ingen åtskillnad mellan borgarklassen och proletariatet och bereder vägen för ett andra och ännu värre Versaillesfördrag av imperialistisk hämnd, och resolutionen om att upplösa Komintern säger inte ett ord av solidaritet med det tyska proletariatet. Den 20 år långa engelsk-sovjetiska pakten grundar sig på att det kapitalistiska Europa byggs upp på nytt i samarbete med Stalin. Upplösningen av Komintern är bara ännu ett tecken från Stalin att han är beredd att anpassa sig ännu mer till kapitalismens herravälde.

Precis som hela hans tidigare politik är Stalins nuvarande "allians" en dödlig fara för Sovjetunionen och den lämnar initiativet till arbetarstatens oförsonliga imperialistiska fiender. Den gör det möjligt för dem att utnyttja de mest gynnsamma tidpunkterna för att ställa allt större krav på ekonomiska intrång i Sovjetunionen med syfte att undergräva de nationaliserade egendomarna och göra ett nytt försök att fullständigt krossa dem. Precis som Stalins tidigare politik kommer även denna att falla samman under omständigheter som är ytterst ogynnsamma för Sovjetunionen.

Vad kommer att rädda Sovjetunionen?

Men varken Stalins eftergifter eller hans hjälp till de imperialistiska herrarna kan stabilisera samhället under denna tidsperiod som Lenin kallade de imperialistiska krigens, koloniala upprorens och proletära revolutionernas epok. Världen är inte bara mogen utan övermogen för en övergång till socialismen. Världsekonomin har varit redo för den proletära revolutionen i 30 år. Alla de objektiva villkor för den socialistiska revolutionen som Marx och Lenin pekade ut existerar, det enda som har saknats är just den international som Stalin påstår att arbetarna inte behöver.

Det kapitalistiska samhället har befunnit sig i permanent kris sedan 1914 och har gjort slut på sina utvecklingsmöjligheter. Under sin nedgång har kapitalismen utsatt mänskligheten för två världsomfattande imperialistiska storbränder och mellan dem oräkneliga mindre krig och imperialistiska angrepp mot de koloniala och halvkoloniala folken. Kapitalismens förfall har visat sig i form av fascismens hemsökelse, den mest brutala och hänsynslösa sortens kapitalistiskt styre, med det dubbla syftet att krossa arbetarnas organisationer hemma och inleda imperialistiska äventyr utomlands.

Det fruktansvärda öde som har drabbat Europa, den mest civiliserade av kontinenterna, har visat vilket pris mänskligheten betalar för att ha misslyckats att sprida oktoberrevolutionen efter det förra kriget. Där är det solklart att en fortsatt kapitalism oundvikligen skulle innebära ett tredje världskrig. Mitt bland de tiotals miljonerna offer måste arbetarna med bitterhet minnas socialdemokratiens och Folkfronternas argument mot "blodiga" revolutioner. Det finns inget hopp för folkens över-

levnad annat än genom att göra slut på kontinentens balkanisering och upprätta Europas förenade socialistiska stater.

Den första revolutionsvågen i Europa 1917-1923 fick de väldiga befolkningarna i den koloniala och halvkoloniala världen – mänsklighetens överväldigande majoritet – att träda in på den politiska scenen och djärvt utmana sina imperialistiska förslavare. Den kommande vågen kommer att sprida sig ännu snabbare till Asien och Afrika – de stora massorna i Indien går redan framåt för att möta den.

Händelserna på de andra kontinenterna kommer att ge en avgörande impuls till proletariats revolutionära utveckling i USA. Under det senaste årtiondet har det amerikanska proletariats lärt sig att det inte är skyddat mot de gissel som plågat dess europeiska bröder. Det har bevittnat hur USA har blivit mer europeiskt – permanent arbetslöshet och svält mitt bland överflödet. De miljontals arbetare som fick sina första arbeten först när krigsindustrin växte upp som svampar ur jorden, och de som överlever av de miljoner som aldrig haft något arbete innan de fick ta på sig uniformerna, kan inte förvänta sig att återvända till något annat än en förvärrad variant av den ekonomiska krisen efter 1929. Berövade sina illusioner om sin egen framtid under kapitalismen kommer de uniformerade amerikanska arbetarna inte att vara någon vakthund mot den europeiska revolutionen.

Det är denna revolutionära utveckling, som säkert kommer att ske, som kommer att rädda Sovjetunionen ur den kapitalistiska omringningen. Det kommer att räddas trots stalinismen och mot stalinismen.

Fjärde internationalen

Den revolutionära vågen inleddes 1917 trots att kriget hade börjat med att Andra internationalen föll samman. När kriget startade 1914 hade bara en handfull arbetarledare blivit trogna den proletära internationalismen. Deras uppgift att gräva fram arbetarna under ruinerna efter internationalen och skapa en ny international kan mycket väl ha verkat oöverstiglig. Men historien stod på dessa få personers sida.

Internationalens sammanbrott överraskade arbetarnas förtrupp 1914. De var tvungna att påbörja den nya internationalen mitt under kriget. Men denna gång var den revolutionära förtruppen förvarnad. I alla världsdelar och alla större länder hade Fjärde internationalen upprättat kadrer långt innan kriget började. Överallt klarade de krigets avgörande prövning och förblev orubbliga i sin revolutionära internationalism. Medan Tredje internationalen bara bröt sin tystnad under kriget för att upplösa sig och Andra internationalen ännu inte har givit några livstecken från sig och till och med saknar kraft att begrava sig själv, så har Fjärde internationalen sagt sin mening rakt ut under kriget, och den har arbetat och förberett sig för den revolutionära våg som kommer.

Som Trotskij helt riktigt förutspådde vid en tidpunkt då den lilla Fjärde internationalen var föremål för skämt bland de reformistiska ledarna, så har krigets avgörande prövning krossat alla internationaler och internationella grupperingar utom Fjärde internationalen. Ingenting och ingen kan upplösa denna international, arvtagaren till Lenins och Trotskijs Kommunistiska international.

Arbetare i alla länder! Samlas under Fjärde internationalens stolta och obefläckade fana! Vi närmar oss det andra imperialistiska krigets femte år. Det är ett år som säkerligen kommer att överträffa alla de andra i fråga om slakt på människor och materiell ödeläggelse. Men innan det tar slut kan den proletära revolutionens första stora slag redan ha börjat. Ur krigets enorma hav av mänskligt lidande kommer det internationella proletariats oövervinnliga anda återigen att uppstå för att denna gång fullborda den uppgift som påbörjades med oktoberrevolutionen. Arbetarna som har rest sig kommer att kasta av sig slaveriets vanor som avlagda kläder och våga sig på att skapa en ny värld. Under kampen kommer de stora massorna att hitta outtömliga reserver av revolutionär styrka och hjältemod i sig själva. Under dessa dagar, som ligger närmare än många av er drömmer, kommer Fjärde

internationalens kadrer snabbt att förvandlas till stora masspartier som ska leda tiotals och hundratal miljoner under den slutgiltiga striden. Kamrater och arbetskamrater! Framförallt behöver de arbetande folken nu en international som ska leda dem. Det finns idag bara en international, den socialistiska revolutionens världsparti, Fjärde internationalen! Gå med i dess led och förbered tillsammans med den en framgångsrik kamp för världsrevolutionen!

(Den socialistiska revolutionens världsparti (Fjärde internationalens) verkställande kommitté, 12 juni 1943)